

Statskontoret
Ersättning till kommunerna och sam-
kommunerna för service anordnad för
krigsinvalider

Anvisning 2021

Uppdaterad 6.5.2021

Innehåll

1	Kommunen som anordnare av tjänster enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst.....	3
2	Vem är berättigad till öppenvårdstjänster som ersätts av staten och vilka öppenvårdstjänster ersätts?.....	3
3	Öppenvårdstjänster som ersätts	4
3.1	Hemservice och hemvård	4
3.2	Boendeservice	4
3.3	Service som stöder rörlighet	5
3.4	Stöd för närståendevård	5
3.5	Sjukvård, medicinsk rehabilitering och hjälpmedel	6
3.6	Dagverksamhet.....	6
4	Ersättning för öppenvårdstjänster	6
4.1	Grunderna för ersättning av öppenvårdstjänster	6
4.2	Användning av servicesedlar i anordnandet av hemservice.....	7
4.3	Förskott som betalas för öppenvårdstjänster	8
4.4	Utredning av kostnader som orsakas av tjänster anordnade av kommunen.....	8
5	Ersättningsbar anstaltsvård.....	8
5.1	Permanent anstaltsvård	9
5.2	Kortvarig rehabiliterande anstaltsvård.....	9
6	Ersättning av kommunal anstaltsvård.....	9
6.1	Ersättningsgrunder för anstaltsvård	9
6.2	Ersättning av sjukhusvård för en invalid som vår vård eller rehabilitering på anstalt	9
6.3	Inledande, avbrytande och upphörande av permanent anstaltsvård	10
6.4	Fakturering av anstaltsvård.....	10

1 Kommunen som anordnare av tjänster enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst

Med stöd av 13 § i förordningen om tillämpningen av vissa stadganden i lagen om skada, ådragen i militärtjänst ([1117/1985](#)) ger Statskontoret anvisningar till kommunerna och samkommunerna om ersättning för tjänster och anstaltsvård som avses i paragraferna 6, 6a och 6 b i militärskadelagen ([404/1948](#)).

Statskontoret ersätter kommunerna och samkommunerna för vissa av de tjänster enligt militärskadelagen ([404/1948](#)) som kommunerna anordnar. Syftet med detta anvisningsbrev är att informera kommunerna och samkommunerna om vilka tjänster som tillhör de tjänster enligt militärskadelagen som ersätts, vilka som är berättigade till dessa tjänster och på vilket sätt man kan ansöka om ersättning av Statskontoret för tjänster som anordnas av kommunerna och samkommunerna.

Anvisningsbrevet hittas på Statskontorets webbplats på adressen:

<http://www.statskontoret.fi>. Den uppdaterade delen är märkt med blått.

2 Vem är berättigad till öppenvårdstjänster som ersätts av staten och vilka öppenvårdstjänster ersätts?

En krigsinvalid vars invaliditetsgrad är minst 10 procent är berättigad till öppenvårdstjänster som anordnas av kommunen. För militärinvalid, dvs. personer som har skadat sig eller insjuknat under värnplikstid eller i FN-tjänst före år 1991 är gränsen 20 %.

Tjänsterna som anordnas med stöd av militärskadelagen är inte beroende av förmånstagarens inkomster och förutsätter således inte någon inkomstutredning. I tillhandahållandet av tjänsterna ska dock lagenlig behovsprövning tillämpas. Det har ingen betydelse om kommunen anordnar motsvarande tjänster för andra kommuninvånare.

Enligt 6 § i militärskadelagen ersätts kommunen eller samkommunen för kostnaderna för följande öppenvårdstjänster:

1. enligt socialvårdslagens ([1301/2014](#)) 14 § 1 mom.
 - hemservice enligt momentets 5 punkt,
 - boendeservice enligt momentets 7 punkt och
 - service som stöder rörligheten enligt momentets 9 punkt,
2. stöd för närståendevård enligt lagen om stöd för närståendevård ([937/2005](#)) samt
3. kostnaderna för sjukvårdstjänster enligt 24 § i hälso- och sjukvårdslagen ([1326/2010](#)). Kostnaderna för sjukvård ersätts dock endast till den del det är fråga om hem-, dag- eller nattsjukvård eller medicinsk rehabilitering.

3 Öppenvårdstjänster som ersätts

3.1 Hemservice och hemvård

Öppenvårdstjänster som ersätts på basis av militärskadelagen är hemservice enligt 14 § 1 mom. 5 punkten i socialvårdslagen ([1301/2014](#)) eller hemvård i enlighet med 6 punkten i samma lag. Dessa beskrivs i 19 § och 20 § i socialvårdslagen.

Med **hemservice** avses bland annat att uträtta eller hjälpa med de uppgifter och funktioner som hör till boende, vård och omsorg, upprätthållande av funktionsförmågan, uträttande av ärenden samt till det övriga dagliga livet.

Med **hemvård** avses den helhet som bildas av hemservice och de hemsjukvårdsuppgifter som omfattas av 25 § i hälso- och sjukvårdslagen ([1326/2010](#)).

Hemservice tillhandahålls personer som på grund av bland annat sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak eller i en särskild familje- eller livssituation behöver hjälp för att klara de uppgifter och funktioner som avses i 1 mom.

Som **stödtjänster** som ingår i hemservicen tillhandahålls måltids-, klädvårds- och städservice, tjänster som främjar socialt umgänge samt utgifterna av en trygghetstelefon. Även till exempel vedhuggning, snöskottning och gräsklippning kan ersättas som stödtjänster. Dessa tjänster ska riktas till invalidens permanenta bostad och dess gård.

Måltidsservice kan ordnas inom kommunens egen verksamhet eller till exempel genom lunchsedlar. Användningen av lunchsedlarna förutsätter att frontveteranen själv kan skaffa måltidsservicen genom att utnyttja lunchsedlarna. Måltidsservicen omfattar nödvändiga måltider. Måltidsservicen innebär inte att man på kommunens bekostnad köper matvaror i butiken och sedan själv eller med hjälp av någon annan tillreder måltider hemma.

Tjänster som främjar socialt umgänge är t.ex. olika rekreationsdagar/tillfällen samt dagverksamhet.

Även fotvård kan ges som hemservice då det inte är skäligt, till exempel p.g.a. hög ålder eller hälsoskäl, att förvänta sig att invaliden lämnar sitt hem för att få fotvård.

3.2 Boendeservice

Med **boendeservice** avses serviceboende enligt 21 § i socialvårdslagen ([1301/2014](#)). Med serviceboende avses boende och service som ordnas i en servicebostad, på ett grupphem eller som hemvård. Servicen omfattar vård och omsorg enligt klientens behov, verksamhet som upprätthåller och främjar funktionsförmågan, måltids-, klädvårds-, bad- och städservice samt tjänster som främjar delaktighet och socialt umgänge. Inom serviceboende med heldygnsomsorg ordnas servicen enligt klientens behov dygnet runt.

Kommunerna ersätts för de tjänster som ingår i serviceboende enligt 21 § i socialvårdslagen. Hyra, el- och vattenavgifter ersätts inte. Inte heller användningskostnader för allmänna utrymmen (till exempel rekreations- och hobbyutrymmen) ersätts.

3.3 Service som stöder rörlighet

Öppenvårdstjänster som ersätts med stöd av militärskadelagen är till exempel service som stöder rörlighet i enlighet med 14 § 1 mom. 9 punkten i socialvårdslagen ([1301/2014](#)). Denna service beskrivs i 23 § i socialvårdslagen.

Service som stöder rörligheten ska ordnas för personer som inte klarar av att självständigt använda allmänna trafikmedel på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak och som behöver service för att kunna uträtta ärenden eller på grund av något annat behov som hör till det dagliga livet. Om invaliden behöver en följeslagare, kan följeslagarens resekostnader ersättas. Antalet resor är ej begränsade, utan de bör beviljas åt invaliden enligt behov. Resor för uträttande av ärenden samt rekreationsresor kan utöver egna kommunen göras även till grannkommunerna.

Resekostnader som orsakas av hälsovård och omfattas av sjukförsäkringslagen ersätts emellertid inte.

Kostnader för transportservice och personlig assistent som grundar sig på lagen om service och stöd på grund av handikapp ([380/1987](#)) kan inte ersättas med stöd av militärskadelagen.

Kostnaderna för service som stöder rörligheten ersätts åt kommunen i sin helhet.

3.4 Stöd för närståendevård

Kommunen eller samkommunen ersätts för stöd för närståendevård enligt lagen om stöd för närståendevård ([937/2005](#)) på basis av de verkliga kostnaderna. Utöver stödet för närståendevård ersätts pensions- och olycksfallsförsäkringsavgifterna. Tjänsterna inom stödet för närståendevård är kostnadsfria för invaliden.

Med stöd för närståendevård avses en helhet som omfattar behövliga tjänster som tillhandahålls den vårdbehövande samt vårdarvode till närståendevårdaren, ledighet och service till stöd för närståendevården. Ett avtal om stöd för närståendevård ska ingås mellan närståendevårdaren och kommunen. En vård- och serviceplan för den vårdbehövande ska alltid utarbetas och bifogas avtalet. (Lag om stöd för närståendevård 7 § och 8 §.)

Även vid beslut om stöd för närståendevård ska kommunen tillämpa behovsprövning. Om det i utredningen av behovet av stöd för närståendevård konstateras att invaliden behöver stöd för närståendevård då man beaktar funktionsförmågan, den nödvändiga vårdens omfattning samt hur bindande och krävande vården är, skall stöd för närståendevård beviljas oberoende av om kommunen betalar stöd för närståendevård till andra kommuninvånare.

Vårdarvodets nivå skall fastställas utifrån hur bindande och krävande vården är. (Se social- och hälsovårdsministeriets handbok om stöd för närståendevård ([2005:31](#))).

Utöver närståendevård kan invaliden även beviljas annan service. Till exempel städtjänster kan beviljas åt invaliden om närståendevårdaren redan själv är i kretsen av åldringsservicelagen.

Under närståendevårdarens lagstadgade semester ersätts kostnader som uppstått på grund av invalidens temporära vård.

3.5 Sjukvård, medicinsk rehabilitering och hjälpmedel

Andra öppenvårdstjänster enligt militärskadelagen som ersätts är

- hem-, dag- och nattsjukvård samt hemsjukhusvård enligt 24 och 25 § i hälso- och sjukvårdslagen ([1326/2010](#))
- medicinsk rehabilitering (29 §) och de hjälpmedelstjänster som ingår.

För hem-, dag- och nattsjukvård, hemsjukhusvård samt medicinsk rehabilitering som ordnas som öppenvård ersätts kostnaderna åt kommunen eller samkommunen i sin helhet enligt 6 a § i militärskadelagen ([404/1948](#)).

Hjälpmedel ingår i den medicinska rehabiliteringen och ersättning betalas till kommunen när kommunen har skaffat hjälpmedel till invaliden. Anslag kan även användas för utgifterna av en säkerhetstelefon

Om behovet av hjälpmedel beror på invalidens ersätta skada, ersätter Statskontoret serviceproducenten direkt genom att ge en betalningsförbindelse. Om det är osäkert huruvida behovet av hjälpmedel beror på en ersättningsbar skada eller sjukdom, kan man kontakta kundtjänsten vid Statskontorets enhet för militärskador och veteranärenden, tfn 0295 50 3070 eller sove.info@valtiokonttori.fi.

3.6 Dagverksamhet

Syftet med dagverksamheten är att främja invalidens förmåga att klara sig hemma. Den kan till exempel omfatta olika former av stimulerande verksamhet, kaffestunder, måltider och transporter från hemmet till dagcentralen och tillbaka.

Ersättningen för dagverksamhet omfattar högst den av kommunen fastslagna klientavgiften fördubblad eller de verkliga kostnaderna för anordnandet av tjänsten, om de är mindre än det dubbla beloppet av klientavgiften.

4 Ersättning för öppenvårdstjänster

4.1 Grunderna för ersättning av öppenvårdstjänster

I 8 § i förordningen om tillämpningen av vissa stadganden i lagen om skada, ådragen i militärtjänst ([1117/1985](#)) föreskrivs det om ersättningsgrunderna.

För hemservice som tillhandahålls av närvårdare, hemvårdare och hemhjälpare ersätts kommunerna enligt de kostnader som definieras i 6 a § i militärskadelagen ([404/1948](#)). Ersättningsgrunden för hemvårdshjälp är närvårdarens, hemvårdarens och hemhjälparens arbetstimmar eller antal besök. Ersättningen för socialtjänster beräknas på samma sätt som ersättningen för vård som tillhandahålls och anordnas av en hälsocentral, dvs. på basis av kostnaderna och prestationerna för verksamheten i fråga.

Socialvårdstjänster som anordnas av en kommun och samkommun är momsfria (se Skatteförvaltningens anvisning: [Momsbeskattningen av socialvårdstjänster](#) Dnr 604/40/2011). Mervärdesskatten inräknas i de ersättningsgilla kostnaderna om den är en slutlig kostnad för kommunen eller samkommunen.

Service som stöder rörlighet ersätts till dess fulla belopp.

Ersättningen för stödtjänster omfattar det dubbla beloppet av den klientavgift som kommunen eller samkommunen har fastställt, dock högst de kostnader som förorsakas av tillhandahållandet av tjänsten, om de är mindre än det dubbla beloppet av klientavgiften. Den högsta möjliga ersättningen är alltså det dubbla beloppet av klientavgiften, även om de verkliga kostnaderna är högre.

Om kostnaderna för någon tjänst är exceptionellt höga, ska de verkliga kostnaderna klargöras för Statskontoret.

Man bör beakta att ersättning kan betalas endast för stödtjänster som anordnas av kommunen. Den som tillhandahåller en stödtjänst kan vara en privatperson eller ett aktiebolag, men kommunen måste då ha ingått ett avtal om köptjänster med serviceproducenten.

4.2 Användning av servicesedlar i anordnandet av hemservice

Kommunen kan anordna tjänster inom social- och hälsovårdssektorn genom att serviceanvändaren ges en servicesedel, med vilken kommunen förbinder sig att, upp till det värde som fastställts för sedeln enligt kommunens beslut, betala de tjänster som serviceanvändaren köper av en privat serviceproducent som kommunen godkänt (lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården [569/2009](#) och 4 § i lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården ([733/1992](#)), har ändrats med lagen 1309/2003.)

Begreppet "servicesedel" förekommer inte i lagstiftningen gällande militärskador, utan tjänsterna ersätts på det sätt som beskrivs ovan i avsnitt 4.1.

Användningen av servicesedeln i anordnandet av hemservice likställs med köptjänster, vilket innebär att Statskontoret ersätter kostnaderna för användning av hemservice med tillägg för rimliga administrationskostnader. Även i detta fall är den maximala ersättningen det dubbla beloppet av klientavgiften.

När servicesedlar används kan det uppstå problem vid fastställandet av den avgift som ska ersättas av Statskontoret, eftersom servicesedelns värde inte är direkt jämförbart med klientavgifterna. Hemservice för krigsinvalida som ersätts enligt militärskadelagen är avgiftsfri. Därför kan inga självriskandelar uppbäras av invalida.

4.3 Förskott som betalas för öppenvårdstjänster

Statskontoret betalar ett förskott till kommunerna och samkommunerna för anordnandet av öppenvårdstjänster. Förskottet är baserat på kommunens eller samkommunens uppskattning av de kostnader som förorsakas kommunen eller samkommunen på grund av tillhandahållandet av ovan nämnda öppenvårdstjänster.

Kommunen eller samkommunen ska **senast den 31 december** varje år lämna in en uppskattning av kostnaderna för nästa år till Statskontoret för fastställande av förskottet.

Statskontoret betalar ut förskottet den 20 dagen i varje månad eller, om denna dag är en lördag eller helgdag, den första vardagen därefter. Förskottet betalas i tolv lika stora rater.

4.4 Utredning av kostnader som orsakas av tjänster anordnade av kommunen

Kommunen eller samkommunen ska **senast den 31 mars** lämna in en utredning av förra årets kostnader till Statskontoret. Statskontoret skickar i januari en elektronisk blankett som kommunerna och samkommunerna kan använda för utredningen. Om Statskontoret har betalat för mycket förskott till en kommun eller samkommun under året, ska kommunen eller samkommunen återbetala överskottet till Statskontoret. Beloppet kan återbäras genom att dra av det från förskotten för följande år. Om förskottsbeloppet har varit för lågt, betalar Statskontoret skillnaden till kommunen eller samkommunen före den 31 maj.

5 Ersättningsbar anstaltsvård

En krigsinvalid vars invaliditetsgrad är minst 10 procent får ersättning för anstaltsvård som anordnas av kommunen. För militärinvalid, dvs. personer som har skadat sig eller insjuknat under värnpliktstid eller i FN-tjänsten före år 1991 är gränsen fortfarande 20 %.

Med anstaltsvård avses sluten vård enligt 67 § i hälso- och sjukvårdslagen ([1326/2010](#)) samt service på en institution enligt 22 § i socialvårdslagen ([1301/2014](#)). Boendeservice enligt 21 § i socialvårdslagen är inte anstaltsvård. Anstaltsvård kan tillhandahållas av bl.a. hälsovårdscentraler, sjukhus och ålderdomshem. Anstaltsvården som ersätts omfattar permanent anstaltsvård och kortvarig rehabiliterande anstaltsvård.

Utöver den anstaltsvård som kommunerna anordnar tillhandahåller Statskontoret anstaltsvård vid konkurrensutsatta vårdinrättningar för krigsinvalider med en invaliditetsgrad på minst 10 procent. I dessa fall beviljar Statskontoret en betalningsförbindelse direkt till krigsinvaliden för vård vid en av Statskontoret konkurrensutsatt vårdinrättning.

Mer information om anstaltsvård anordnad av Statskontoret ger:

Tuulevi Sajankoski tfn 0295 50 3247 eller tuulevi.sajankoski@valtiokonttori.fi

5.1 Permanent anstaltsvård

Som anstaltsvård ersätts sådan dygnetruntvård för vilken en avgift enligt patientens betalningsförmåga kunde uppbäras. En förutsättning för ersättning för permanent anstaltsvård är att ett långsiktigt vårdbeslut gällande invalidens vård har fattats i kommunen. Vårdbehovet behöver inte orsakas av den ersatta skadan eller sjukdomen. Invalidens inkomster och förmögenhet påverkar inte heller anstaltsvårdens ersättningsgillhet, vilket innebär att invalidens inkomster inte behöver utredas.

Ett meddelande gällande det ovan nämnda beslutet ska omedelbart skickas till Statskontoret. Statskontoret behöver information om beslutet, eftersom långtidsvården påverkar andra ersättningar som betalas till invaliden, såsom tilläggsränta, mentillägg och sjukhjälpstillägg.

5.2 Kortvarig rehabiliterande anstaltsvård

Kommunen och samkommunen får ersättning för anstaltsvård för kortvarig dygnetruntvård som tillhandahålls vid en vårdplats, om det huvudsakliga syftet med vården är rehabilitering. Denna anstaltsvård kan även köpas av en privat vårdanstalt. Då betalar kommunen först vården åt vårdanstalten, och fakturerar Statskontoret i efterhand.

Syftet med kortvarig rehabiliterande anstaltsvård är att tillhandahålla medicinsk rehabilitering. Enbart akut sjukhusvård kan inte ersättas, utan vården ska ha en väsentlig anknytning till rehabiliterande åtgärder i syfte att förbättra patientens funktionsförmåga. Vården kan vara antingen tillfällig rehabiliterande vård eller rehabiliterande vård som upprepas med jämna mellanrum. Vården får pågå högst tre månader i taget. Vården kan även bestå av vård som stöder förmågan att bo hemma, i vilken också en närståendes eller annan vårdares behov av vila beaktas. Målet är att främja invalidens förmåga att klara sig hemma.

6 Ersättning av kommunal anstaltsvård

6.1 Ersättningsgrunder för anstaltsvård

De kommunala myndigheterna fattar beslut om vårdbehovet. Därför ger Statskontoret ingen betalningsgaranti för anstaltsvård eller kortvarig rehabiliterande anstaltsvård som anordnas av kommunen.

Enligt 6 a § 2 mom. i militärskadelagen utges för vård och rehabilitering som en hälsovårdscentral ger eller ordnar ersättning till kommunen eller samkommunen i enlighet med 58 § i hälso- och sjukvårdslagen ([1326/2010](#)), dock så att ersättningarna kan uppbäras till fullt belopp inklusive klientavgifter.

För anstaltsvård som kommunen anskaffar i form av en köptjänst får kommunen ersättning enligt de kostnader som kommunen förorsakas.

6.2 Ersättning av sjukhusvård för en invalid som vår vård eller rehabilitering på anstalt

Om en invalid, som har fått anstaltsvård enligt militärskadelagen på basis av Statskontorets betalningsgaranti **vid en privat vårdinrättning som konkur-**

rensatts av Statskontoret, blir intagen för sjukhusvård, ersätter Statskontoret kommunen eller samkommunen för de verkliga kostnaderna för sjukhusvården på samma grunder som beskrivs ovan.

Om en invalid, som genomgår anstaltsrehabilitering enligt militärskadelagen på basis av Statskontorets betalningsgaranti, plötsligt insjuknar och blir intagen för sjukhusvård, ersätter Statskontoret klientavgifterna för sådan vård i högst 10 dygn. Om sjukhusvården föranleds av ersättningsgilla skador eller sjukdomar, ersätts vårdkostnaderna (klientavgifterna) utan tidsbegränsning.

6.3 Inledande, avbrytande och upphörande av permanent anstaltsvård

Statskontoret ska utan dröjsmål informeras då anstaltsvård som anordnas för en invalid och ersätts på basis av militärskadelagen börjar, avbryts och upphör.

Detta kan göras med [Statskontorets blankett](#).

Om anstaltsvården avbryts till exempel på grund av semester, ersätter Statskontoret avbrottet i högst fem dagar (32 § 2 mom. i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården ([912/1992](#))).

6.4 Fakturering av anstaltsvård

Kommunerna uppmanas fakturera Statskontoret för anstaltsvård och kortvarig rehabiliterande anstaltsvård varje månad. Fakturan skickas antingen till soveinfo@valtiokonttori.fi eller per post:

Kommunservice PB 60 00054 STATSKONTORET

På fakturan eller i dess bilaga ska invalidens namn, födelsetid och/eller skadenummer framgå samt kontaktpuppgifterna till den person som kan ge tilläggsuppgifter om fakturan. Till Statskontoret ska varje år skickas en ersättningskalkyl gällande priset på en vård dag under det innevarande året som baserar sig på den godkända budgeten.

För kortvarig rehabiliterande anstaltsvård som tillhandahålls av ett sjukhus ska en epikris ovillkorligen lämnas in till Statskontoret.

Frågor besvaras av

Tarja Wheeler tfn 0295 50 3261 eller tarja.wheeler@valtiokonttori.fi.

Biträdande direktör Hanna Koskinen

Servicechef Tiina Kyttälä

